

CHRISTI
680.

AGATHONIS PAP.

CONST. POGON. IMP.

3.

13.

Constantino subdiacono sanctæ hujus spiritualis matris Apostolicæ sedis, necnon, & Theodorum presbyterum legatum sanctæ Ravennatis Ecclesiæ, & religiosos servos Dei monachos cum scripturarum cordis devotione curavimus demandare: nam apud homines in medio genitum positos, & de labore corporis quotidianum vixum cum summa bæstiatione * conquirentes, quomodo ad plenum poterit inventari scripturarum scientia, nisi quæ regulariter a sanctis atque Apostolicis predecessoribus, & venerabilibus quinque Concilis definita sunt, cum simplicitate cordis & sine ambiguitate a Patribus traditæ fidei conservamus, unum ac præcipuum bonum habere semper optantes, atque studentes, ut nihil de eis quæ regulariter definita sunt, minuatur, nihil mutetur vel augeatur, sed eadem & verbis & sensibus illibata a nobis custodiantur?

Intelligis probe, lector, quantum deploret Agatho Pontifex temporis hujus bonarum litterarum sterilitatem, cum ob assiduos Longobardorum motus, exculta Latinitas & ipsa Italia secunda scientiæ, fuerint omnino iisdem inculta & steriles redditæ: ut opus fuerit e Britannia Theodorum accersire Theologum, quem nec habere licuit. Habet præterea ex iisdem Agathonis Pontificis verbis, in quantam Ecclesia redactæ essent paupertatem, ut necessarium fuerit earum ministris corporali exercitatione sibi viendum comparare. Sed illud pariter observatione dignum considera, quod cum in Ecclesia defunt homines sacris litteris summe eruditæ, tunc pro securitate ad tutum portum esse configendum, nimirum ad predecessorum, & sanctorum scripta Patronum in omnibus semper, & ante omnia antiquis traditionibus firmiter inherendo. Sed audi reliqua Agathonis epistola id ipsum præstantis dum collectas in unum sanctorum Patrum sententias, & quæ a predecessoribus definita fuissent, dedit iisdem legatis Constantiopolim perferenda: nam subdit:

X.
Quid concessum
concedit
legatis.

Quibus portitoribus, & testimonia aliorum Sanctorum Patronum, quos hæc Apostolica Christi Ecclesia suscipit, cum eorum libris tradidimus: ut facultatem suggestori a benignissimo vestre Christianissimo Imperio concessui, ex his dumtaxat satisfacere studeant, dum Imperialis mansuetudo percipiat quid hæc spiritualis mater eorum ac a Deo propagati Imperii Apostolica Christiana credat & prædicet, non per eloquentiam secularrem, quæ nec suppetit idiorum nominibus, sed per sinceritatem Apostolica fidei, in qua & ab incunabulis edocti usque in finem propagatori vestri Christianam Imperii cœli Dominio omnes nobis sum deprecantur, ser-

vire, & obedire. Licentiam proinde eis sive auctoritatem dedimus apud tranquillissimum vestrum Imperium, dum jussiter eus clementia, simpliciter satisfaciendi, in quantum eis dumtaxat injunctum est, ut nihil profecto presumant augere, minuere, vel mutare, sed traditionem bujus Apostolicae sedis, ut a predecessoribus Apostolicis Pontificibus instituta est, sinceri- ter enarrare.

Pro quibus flexo mentis poplite suppliciter vestram ad mansuetudinem semper intentiam clementiam deprecamur, ut juxta benignissimam atque Augustissimam Imperialis Sacrae promissionis acceptio eos dignos efficiat Christi imitabilis vestra tranquillitas, atque placabiles auditus eorum humilis suggestionibus accommodare dignetur: sic aures Dei omnipotens suis precibus ad exaudiendam inveniat vestra mansuetissima pietas referatas: illæisque tam in rectitudine nostra Apostolica fidei, quamque corporum solitatem in propriis restituere jubeat: sic restituat superne maiestas per fortissimos atque invictissimos labores vestra a Deo corroborata clemencia sub benigni vestri principatus regimine totam Christianam Rempublicam, & fortissimis vestris sceptris adverbas subiugat nationes; ut ex hoc omni animæ atque omnibus gentibus satisfiat: quia quod per augustinissimos apices de immunitate atque illæsione euntium, Deo sibi aspirante, polliceri dignata est, adimplerit in omnibus. Non enim nobis eorum scientia confidentiam dedit, ut ad pia vestra vestigia eos audiremus dirigere, sed hoc Imperialis vestra benignitas clementer jubens hortata est, & nostra pusillitas, quod iussum est, obsequenter implavit. Hæc prælocutus, subiicit Catholicæ fiduci regulan ab omnibus custodiendam, verbis istis:

Ut autem vestre divinitus instructæ pietati, quid Apostolica nostra fidei vigor contineat, breviter intimemus, quam percepimus per Apostolicanam Apostolicorumque Pontificum traditionem, & sanctorum quinque universalium Synodorum, per quas fundamenta Catholicæ Christianæ Ecclesiæ firmata atque stabilita sunt. Hic igitur status est Evangelicæ, & Apostolicæ fidet, regularisque traditio, ut confessores sanctam, & inseparabilem Trinitatem, id est, Patrem & Filium & sanctum Spiritum, unius esse Deitatis, unius naturæ, & substantie sive essentiæ, unius eam prædicemus, & naturalis voluntatis, virtutis, operationis, dominationis, majestatis, potestatis, & gloriae. Et quicquid de eadem sancta Trinitate essentia- liter dicitur singulari numero, tanquam de una natura trium consubstantialium personarum, comprehendamus, regulari ratione instituti. Cum vero de uno ea-

XI.
Commendat Legato.

XII.
Fidei Catholice regula.

Quid a-
gendum
cum deest
littera-
rum peri-
cia.